

Kommunrevisionen: Granskning av kontinuitetsplanering och uthållighet

Förslag till beslut

Servicenämnden beslutar

att såsom sitt yttrande avseende Granskning av kontinuitetsplanering och uthållighet till revisionen översända serviceförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-02-01

Sammanfattning

Kommunrevisionen har genomfört en granskning avseende nämndernas krisberedskap, kontinuitetsplanering och uthållighet. Syftet med granskningen är att bedöma ändamålsenligheten i kontinuitetsplaneringen inom servicenämnden och vård- och omsorgsnämnden samt en uppföljning av tidigare lämnade rekommendationer till kommunstyrelsen. Servicenämnden bereds tillfälle att yttra sig över granskningen och de rekommendationer som lämnats.

Servicenämnden ser kommunrevisionens granskning som ett viktigt bidrag för att säkerställa krisberedskapen i Lunds kommun och instämmer i granskningsrapportens rekommendationer. Arbetet med LEH-processen (lagen om extraordinära händelser) pågår redan och det finns en tydlig struktur och plan för arbetet.

Servicenämnden förvaltar och driftsätter majoriteten av kommunens fastigheter och lokaler, där samhällsviktig verksamhet bedrivs. Nämnden utför också, efter beställning, essentiella servicetjänster för att verksamheterna ska kunna bedrivas, så som måltidsberedning, lokalvård och transport av mat. Servicenämnden ser att beredskapen för extraordinära händelser hade kunnat stärkas genom ett tydligare reglemente där servicenämnden har det fulla samordningsuppdraget för servicetjänster i kommunen.

Underlag för beslutet

- Granskning av kontinuitetsplanering och uthållighet 2022
- Kommunrevisionens missiv 2022-12-14

2023-02-01

Diarienummer

SN 2022/0666

- Serviceförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-02-01

Ärendet

Bakgrund

Kommunrevisionen har genomfört en granskning avseende nämndernas krisberedskap, kontinuitetsplanering och uthållighet. Syftet med granskningen är att bedöma ändamålsenligheten i kontinuitetsplaneringen inom servicenämnden och vård- och omsorgsnämnden samt en uppföljning av tidigare lämnade rekommendationer till kommunstyrelsen. Servicenämnden bereds tillfälle att yttra sig över granskningen och de rekommendationer som lämnats.

Den sammanfattande bedömningen är att det pågår ett arbete med att implementera en process utifrån lagen om extraordinära händelser (LEH-process) i enlighet med Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps rekommendationer. Revisionen bedömer att arbetet tar utgångspunkt i tidigare revisionsrekommendationer och stärker förutsättningarna för krisberedskapsarbetet i Lunds kommun.

Den svenska krishanteringen utgår ifrån tre grundprinciper, ansvarsprincipen, närhetsprincipen och likhetsprincipen. Ansvarsprincipen innebär att den som har ansvar för en verksamhet under normala förhållanden har motsvarande ansvar under en kris. Vid en samhällsstörning kan kommunens krisledning aktiveras, men ansvaret för en verksamhet flyttas inte. I det fall en extraordinär händelse deklarerats kan krisledningsnämnden överta beslutanderätten från annan facknämnd.

Servicenämnden har kartlagt nämndens kritiska verksamheter och dess beroenden samt hur bortfall ska hanteras. Servicenämnden har en krisberedskapsplan från 2019 och en pandemiplan från 2020. I samband med pandemin upprättade servicenämnden en viss kontinuitetsplanering, bland annat gällande måltidsförsörjning, persontransporters förebyggande åtgärder inför stor sjukfrånvaro och planering av lokalvård.

Föredragning

I den föregående granskningen av krisberedskapen, november 2021, rekommenderades servicenämnden att se över behovet av att utveckla krisberedskapsplanen till att innefatta samtliga områden enligt MSB:s och Folkhälsomyndighetens rekommendationer. Servicenämnden följer tidplanen och strukturen för kommunledningskontorets framtagna LEH-process, vilken inleds med en omfattande risk- och sårbarhetsanalys som kommer att

2023-02-01

Diarienummer

SN 2022/0666

slutföras under våren 2023 och beslutas av servicenämnden senast den 31 maj 2023.

Kommunledningskontoret tar fram nya gemensamma mallar för krisberedskapsplanerna i Lunds kommun. Planerna ska baseras på den risk- och sårbarhetsanalys som är under genomförande. När analysen är beslutad i nämnd inleds arbetet med den nya krisberedskapsplanen, vilken ska beslutas i servicenämnden under hösten 2023. Därefter inleds arbetet med kontinuitetsplaneringen, helt i enlighet med LEH-processens tidplan. Arbetet med kontinuitetsplaneringen samordnas av kommunledningskontorets beredskapssamordnare och kommer bygga på den internationella standarden ISO 22301:2019.

Servicenämnden har ännu inte fattat beslut om uthållighetstider och acceptabla avbrottstider. Det är ett arbete som ingår i kontinuitetsplaneringen och som kommer att hanteras där. Flertalet åtgärder kopplade till de kommunövergripande riskhändelserna är avhängiga tydliggörande vilka samhällsviktiga verksamheter och beroenden som ska prioriteras, en uppgift som åligger kommunstyrelsen. Åtgärderna är därför ännu inte genomförda.

Servicenämndens basuppdrag är att tillhandahålla olika tjänster efter beställning. Respektive nämnd kan därmed välja att köpa tjänster från andra leverantörer, med avtal som inte sällan omfattar klausuler om force majeure. Reglementets utformning och den valfrihet som kommunens nämnder har gällande köp av tjänster medför en utmaning i ansvarsfrågan i händelse av kris och störning. Inte minst visade pandemin på ett stort behov av servicenämndens tjänster och nämnden agerade snabbt, ställde om och stöttade upp kärnverksamheterna för att säkerställa att samhällsviktig verksamhet såsom skolomsorg och äldreomsorg kunde fortsätta bedrivas.

Servicenämnden har en lagerhållning av livsmedel som räcker till två dagar, vid kris räcker livsmedel i sex dagar till prioriterade verksamheter. Målbilden är att kommunens alla kök på sikt ska ha tre dagars omsättningslager av livsmedel. Det finns även ett begränsat lager av förnybart drivmedel, HVO. Tillsammans med kommunledningskontoret har ett omfattande arbete inletts för att se över och säkerställa beredskapslager för kommunens samhällsviktiga verksamheter. Beredskapslager kräver både lokalytor för lagerhållning och organisation för att hantera omsättning och logistik. Servicenämnden kommer vara operativt drivande i arbetet med bland annat beredskapslager i samverkan med kommunledningskontoret och ser gärna att nämnden får ansvar för den kommande driften av beredskapslagret, liksom täckning för de driftkostnader som beredskapslagret kommer att medföra.

2023-02-01

Diarienummer

SN 2022/0666

Servicekommitténs yttrande

Servicekommittén konstaterar att den genomförda revisionen har kommit fram till följande rekommendation som berör servicekommittén:

- Fortsätta arbetet med att utveckla LEH-processen. I detta ingår att säkerställa att det upprättas:
 - en fullständig kartläggning av kommunens gemensamma beroenden,
 - beslut om uthållighetstider och acceptabla avbrottstider,
 - en lagerhållning som motsvarar besluten,
 - kontinuitetsplaner för att bibehålla kritisk kommunal service vid avbrott och/eller störningar.

Servicekommittén ser kommunrevisionens granskning som ett viktigt bidrag för att säkerställa krisberedskapen i Lunds kommun och instämmer i granskningsrapportens rekommendationer. Arbetet med LEH-processen pågår redan och det finns en tydlig struktur och plan för arbetet. Servicekommittén ser ett behov av ett tydliggörande kring samhällsviktiga verksamheter för att trygga rätt prioriteringar inom nämndens verksamheter i händelse av kris.

Servicekommitténs tjänster utgör kritiska beroenden för de samhällsviktiga verksamheterna och det är därför av stor vikt att nämnden kan prioritera utifrån kärnverksamheternas planering i händelse av kris. Servicekommittén förvaltar och driftsätter majoriteten av kommunens fastigheter och lokaler, där samhällsviktig verksamhet bedrivs, och nämndens verksamhet omfattas också av beredskap vid exempelvis bränder, stormskador, översvämning, snö- och halka med mera. Nämnden utför också, efter beställning, essentiella servicetjänster för att verksamheterna ska kunna bedrivas, så som måltidsberedning, lokalvård och transport av mat. Det är därför relevant att poängtera den problematik som uppstår vid en kris genom formuleringen "efter beställning" i servicekommitténs reglemente. Varje nämnd kan idag välja huruvida servicekommitténs tjänster nyttjas eller ej och nämnden har därmed inte full rådighet över hur dessa beroenden hanteras. Det begränsar nämndens möjligheter att säkerställa kritiska beroenden till kommunen i sin helhet i händelse av kris.

Servicekommitténs organisation är anpassad utifrån nämndernas beställningar och kan inte akut skala upp verksamheten i sådan omfattning att det täcker det kommunala behovet i sin helhet om kris uppstår. Servicekommittén kan inte heller kravställa eller styra externt upphandlade leverantörer där andra nämnder är beställare och ombud. Servicekommittén ser att Lunds kommuns beredskap för kris hade kunnat stärkas genom ett tydligare reglemente där

2023-02-01

Diarienummer

SN 2022/0666

servicenämnden har det fulla samordningsuppdraget för servicetjänster i kommunen.

Serviceförvaltningen ser kommunrevisionens granskning som ett viktigt bidrag för att säkerställa krisberedskapen i Lunds kommun och instämmer i granskningsrapportens rekommendationer.

Serviceförvaltningen arbetar enligt LEH-processen och efterfrågar en tydlighet kring samhällsviktiga verksamheter för att säkerställa rätt prioriteringar i händelse av kris. Serviceförvaltningen samverkar med kommunledningskontoret kring flera stora utvecklingsprojekt kopplat till krisberedskapen, däribland gällande beredskapslager.

Serviceförvaltningen föreslår därför nämnden att såsom sitt yttrande avseende *"Granskning av kontinuitetsplanering och uthållighet"* till revisionen översända serviceförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-02-01

Beredning

Ärendet har beretts inom serviceförvaltningen.

Barnets bästa

Barn har rätt till skola och omsorg även i händelse av kris. Det är därför ur ett barnrättsperspektiv högst relevant att säkerställa att den kommunala organisationen kan upprätthålla samhällsviktig verksamhet i kris.

Ekonomiska konsekvenser

Arbetet med LEH-processen ryms inom befintliga ramar. Rekommendationen om lagerhållning av bränsle, livsmedel, skyddsmaterial och i övrigt nödvändiga varor liksom utökad reservkraft kommer däremot innebära ökade driftkostnader och investeringar som inte är möjliga att bedöma i nuläget.

Pål Svensson
Servicedirektör

Katarina Persson
Stabschef

Beslutet skickas till

För verkställighet eller motsvarande åtgärd:
Kommunrevisionen
Kommunkontoret
Akten